Treponema pallidum vastased antikehad, IgM, IgG

Treponema pallidum vastased antikehad (T pallidum Ab)

Mittetreponemaalse reagiini vastased antikehad (RPR)

Mittetreponemaalse reagiini vastaste antikehade tiiter (RPR titr)

Treponema pallidum vastane IgM (T pallidum IgM)

Treponema pallidum vastane IgG (T pallidum IgG)

Treponema pallidum vastane IgM (kinnitav uuring) (T pallidum IgM conf)

Treponema pallidum vastane IgG (kinnitav uuring) (T pallidum IgG conf)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi immunoloogia labor

Telefon: 617 1140

Üldiseloomustus

Süüfilis on Treponema pallidum'i subsp pallidum (T. pallidum) poolt tekitatud süsteemne infektsioon, mida iseloomustab kliiniliste nähtude vaheldumine sümptomivabade perioodidega. Paljudel infitseeritud isikutel ei ole kliinilisi sümptomeid, mistõttu ravimata juhtudel tekib hiliste komplikatsioonide risk**.**

Haigus levib peamiselt seksuaalsel teel, lisaks saastunud instrumentide ja verega, transplatsentaarselt või sünnitusel emalt lootele, harvadel juhtudel elukondlikult.

Eristatakse omandatud süüfilist, mis omakorda jaguneb varane (primaarne, sekundaarne, varane latentne) ja hiline (tertsiaarne, hiline latentne, täpsustamata kestusega latentne) süüfilis ning kaasasündinud süüfilist.

Süüfilise seroloogilises diagnostikas on kasutusel kahte tüüpi testid: mittetreponemaalsed ja treponemaalsed testid. Mittetreponemaalsed testid (RPR) määravad kahjustunud rakkude lagunemisel vabanenud lipoid-antigeenide vastaseid antikehi. Need muutuvad määratavaks 1-4 nädalat pärast esmashaavandi tekkimist. RPR tiiter suureneb haiguse sekundaarses ja varases latentses staadiumis, hilisstaadiumis mitteravitud juhtudel RPR tiiter väheneb ja mitmete aastate järel võib jääda negatiivseks.

RPR tiiter korreleerub haiguse aktiivsusega ja testi kasutatakse ravi tulemuste hindamiseks. RPR peab muutuma ravi järgselt 1-2 aastaga negatiivseks.

Treponemaalsed testid muutuvad positiivseks tavaliselt enne mittetreponemaalseid teste, samas võivad nad varajase primaarse haiguse staadiumis olla negatiivsed. Treponemaalsed testid on reaktiivsed aastakümneid pärast edukat ravi. Antikehade hulk ei korreleeru haiguse aktiivsusega.

ELMÜ süüfilise laboratoorse diagnostika algoritm (2014) järgi tehakse esmaselt sõeluuring treponemaalse testiga T pallidum Ab. Positiivse sõeluuringu korral teostab labor edasi RPR koos tiitriga ja kinnitavad treponemaalsed testid T pallidum IgM conf ja T pallidum IgG conf. Ebaselge tulemuse korral teostab labor lisauuringud teise treponemaalse testiga T pallidum IgM ja T pallidum IgG.

Näidustused

- Süüfilise diagnostika: T pallidum Ab
- Haiguse kulu ja ravi efektiivsuse hindamine: RPR
- Kaasasündinud süüfilis: T pallidum IgM, T pallidum IgM conf
- Süüfilise suhtes uuritakse rutiinselt kõiki rasedaid esmasel pöördumisel, doonoreid ja retsipiente
- Soovitav on uurida süüfilise suhtes kõrge riski gruppi kuuluvaid isikuid

Referentsvahemik

Negatiivne

Kliiniline tõlgendus

- Sõeluuringu T pallidum Ab negatiivse tulemuse korral jätku-uuringuid ei teostata
- T pallidum IgG positiivne, IgM negatiivne ja RPR negatiivne viitab varasemale infektsioonile, ka ravitud juhul
- T pallidum IgG positiivne, IgM positiivne ja RPR negatiivne viitab hiljutisele või varasemale infektsioonile, ka ravitud juhul
- T pallidum IgM positiivne ja IgG negatiivne/positiivne leid ning RPR tiiter suurenenud (diagnostiliseks loetakse 1:32), viitab värskele infektsioonile
- RPR tiitri vähenemine vähemalt kuue kuu jooksul pärast ravi alustamist peab olema neljakordne (näiteks 1:32 → 1:8), mida loetakse kliiniliselt oluliseks erinevuseks
- RPR tiitri 4-kordne suurenemine ravitud patsiendil viitab reinfektsioonile
- Selgusetu juhtum – teha uuest proovimaterjalist sõeluuring u 4 nädala pärast
- RPR valepositiivne tavaliselt madalas tiitris: rasedus, teised treponemaalsed infektsioonid,

tuberkuloos, viirusinfektsioonid, autoimmuunhaigused, krooniline maksahaigus, pahaloomulised kasvajad, süstivad narkomaanid
- Valepositiivsed treponemaalsed testid: autoimmuunhaigused, rasedus, viirused (EBV, CMV)
- Valenegatiivsed tulemused: nt. immuunpuudulikkus, aknaperiood

Proovi-/uuringumaterjal	Veeniveri/seerum
Proovianum	Seerum: Geeliga CAT katsuti (kollane kork)
Uuringumaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused	T pallidum Ab 25°C 5 päeva, 2...8°C 14 päeva, -20°C 12 kuud RPR 2...8 °C 2 päeva T pallidum IgM, IgG 2...8°C 14 päeva T pallidum IgM, IgG conf 2...8°C 14 päeva
Segavad tegurid	T pallidum Ab: biotiinravi, analüüs võtta 8 tundi pärast ravimi manustamist
Teostamise sagedus	T pallidum Ab 24/7 RPR tööpäeviti T pallidum IgM, IgG 1x nädalas T pallidum IgM, IgG conf 3x nädalas
Mõõtemeetod	T pallidum Ab ECLIA RPR flokulatsioon T pallidum IgM, IgG ELISA T pallidum IgM, IgG conf immunoblot
HK kood	66707, 66540, 66708 x 2, 66716 x 2

Kasutatud kirjandus

1. Stevens CD, Miller LE Clinical Immunology and Serology A Laboratory Perspective Fourth Edition, Chapter 21, 370-378, EA Davis Company 2017.
2. Seksuaalsel Teel Levivate Infektsioonide Ravijuhis Eestis 2015
3. ELMÜ süüfilise laboratoorse diagnostika algoritm 2014 **https://www.elmy.ee/wp-content/uploads/2018/04/Suufilise_laboratoorse_diagnostika_algoritm_2015.pdf**
4. Reaktiivi infoleht–Syphilis Total antibodies to Treponema pallidum COBAS 2016-12, V 4.0 English.
5. Reaktiivi infoleht–IMMUTREP CARBON ANTIGEN Omega Diagnostics Ltd 8001A Issue 3 Revised

May 2015.
6. Reaktiivi infoleht–Anti-Treponema pallidum ELISA (IgG). Test instruction. Version 08/09/2011. EUROIMMUN Medizinische Labordiagnostik AG, Lübeck, Germany.
7. Reaktiivi infoleht–Anti-Treponema pallidum ELISA (IgM). Test instruction. Version 17/05/2016. EUROIMMUN Medizinische Labordiagnostik AG, Lübeck, Germany.
8. Reaktiivi infoleht–Anti-Treponema pallidum WESTERNBLOT (IgM). Test instruction. Version 11/10/2016. EUROIMMUN Medizinische Labordiagnostik AG, Lübeck, Germany.
9. Reaktiivi infoleht–Anti-Treponema pallidum WESTERNBLOT (IgG). Test instruction. Version 11/10/2016. EUROIMMUN Medizinische Labordiagnostik AG, Lübeck, Germany.

Koostanud: Maiga Mägi, laboriarst

30.05.2019

Viimati uuendatud 06.11.2024